

JAARVERSLAG
Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân
2019

Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân
Dennenstraat 63, 8924 CG Leeuwarden
Telefoon: 0657469601
KvK 73395447
NL18INGB 0008435010

1. Op 20 december 2018 zijn de statuten van Stichting Platform Armoede en Schulden Leeuwarden door de notaris en enkele bestuursleden getekend en daarmee waren ze gepasseerd, oftewel vastgesteld. Op 7 mei 2019 zijn de statuten aangepast door de notaris; in verband met een project dat verder strekt dan de grenzen van de gemeente Leeuwarden moest de naam Leeuwarden worden vervangen door Fryslân. Met ingang van 7 mei 2019 luidt de naam van de stichting officieel 'Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân'.
2. Het bestuur van de stichting bestaat uit een aantal mensen die ervaring heeft met armoede en schulden en enkele mensen wie qua achtergrond- en professie veel affiniteit hebben met de mensen die te maken hebben met armoede en schulden. De combinatie van deze twee deskundigheden in het bestuur zorgt vaak voor een levendige- en diepgaande discussie en effectieve c.q. praktische -oplossingen, -plannen en -besluiten.
3. De startsubsidie van de gemeente Leeuwarden is op 12 februari 2019 toegekend naar aanleiding van een motie tijdens de raadsvergadering van december 2018. Deze subsidie was o.a. bedoeld om de kosten voor de oprichting van de stichting te betalen, maar ook om een aantal zaken in beweging te zetten.
4. Een deel van het gemeentelijke budget is- en wordt geïnvesteerd in een website en een digitale opslag (persoonlijk dossier) voor de mensen die moeite hebben met het op orde krijgen van documenten en daarvoor de site van het platform kunnen gebruiken. Een punt welke veel aandacht krijgt bij het opzetten van de persoonlijke dossiers, is de regelgeving rond privacy en veiligheid.
5. Samen met ervaringsdeskundigen zijn punten van kritiek c.q. knelpunten rond de uitvoering door Sociale Zaken van de gemeente Leeuwarden geïnventariseerd; deze lijst is gebruikt als vertrekpunt voor een overleg met ambtenaren van de gemeente Leeuwarden.
6. Op 31 januari 2019 is er samen met de gemeente Leeuwarden een werkconferentie georganiseerd met ervaringsdeskundigen en ambtenaren van o.a. Sociale Zaken. Besproken werden o.a. punten waardoor Sociale Zaken de mensen in armoede en schulden onjuist bejegent, door maatregelen zoals boetes en/of kortingen de schulden alleen maar groter worden bij klanten van Sociale Zaken, het gevoel dat medewerkers met de rug naar de samenleving staan enzovoorts. De uitkomsten van deze eerste conferentie waren zeer bemoedigend. Er werd goed naar elkaar geluisterd, er was begrip voor elkaars standpunten en sommige knelpunten konden ter plekke worden opgelost. Afsproken werd om vervolgbijeenkomsten te gaan organiseren.
7. Samen met NHL-Stenden Hogeschool lector Jelle Dijkstra en PAS werd het initiatief genomen om binnen diverse HBO opleidingen te komen tot een Armoede Lab. De bedoeling van dit lab is dat zaken rond armoede en schulden binnen alle werkerreinen/studierichtingen van NHL-Stenden worden behandeld en een vast onderdeel uit gaan maken van de leerplannen in het onderwijspakket. Het is duidelijk dat het behoorlijk wat tijd gaat vergen voordat alle

neuzen dezelfde kant op staan. De directeur/bestuurder en het College van Bestuur hebben de directies van alle sectoren binnen NHL-Stenden (en Thorbecke) laten weten dat armoede en schulden een integraal onderdeel moet worden van de onderwijsleerplannen. Eind oktober 2019 heeft het College van Bestuur zich achter de doelen van het Armoede Lab NHL-Stenden geschaard en het initiatief benoemd als een 'prachtinitiatief'.

8. In 2019, 2020 en verder worden er NHL-Stenden studenten ingezet voor armoede en schuldenprojecten in met name de wijken Bilgaard en Huizum-West. Een van de projecten behelst het opzetten van een laagdrempelige Rechts en Wetswinkel in Huizum-West in samenwerking met rechten studenten van de Thorbecke Academie. De start van de inzet van studenten verliep vanuit de opleiding ongecoördineerd waardoor het onduidelijk was hoe, wanneer en voor wat studenten werden ingezet. De afspraak dat het opdrachtgeverschap bij de wijk zou komen te liggen werd niet nagekomen. Voor 2020 en verder zullen in dit proces verbeteringen moeten worden aangebracht.
9. In 2019 heeft PAS bij diverse studierichtingen van NHL-Stenden meegewerkt aan het geven van colleges, het lesgeven aan groepen studenten en het gezamenlijk opzetten van projecten in de wijk Huizum-West.
10. Samen met de gemeente Leeuwarden wordt er samengewerkt om de mogelijkheden van het aanvragen van toeslagen en kwijtscheldingen te verbeteren. Vooral wordt er aandacht besteed aan het beter (laagdrempeliger) benaderen van mensen die voor deze toeslagen/kwijtscheldingen in aanmerking komen. Dit zijn zowel de mensen met een uitkering, mensen met een laag inkomen uit werk, zelfstandigen die onder het sociaal minimum leven en senioren met een laag inkomen. Afgesproken is dat er samengewerkt gaat worden om in één wijk, als een soort van pilot, te kiezen voor een aanpak waarbij o.a. medewerkers van de gemeente Leeuwarden naar de wijk trekken. Deze nieuwe aanpak vindt plaats in de wijk Heechterp-Schieringen en zal in januari 2020 plaats gaan vinden; er wordt nauw samengewerkt met het Wijkcentrum Heechterp-Schieringen en de gemeente Leeuwarden.
11. Ook wordt er met de gemeente Leeuwarden gewerkt aan het uitgangspunt van de 'omgekeerde toets'. Daarbij worden toeslagen en andere financiële regelingen automatisch uitgekeerd in plaats van een jaarlijkse aanvraag met een hele lijst aan documenten die ingeleverd moeten worden. Tijdens de gesprekken met de gemeente Leeuwarden kwam ook regelmatig het punt inschakelen van ervaringsdeskundigen bij het ontwikkelen van gemeentelijke projecten/beleid/conferenties naar voren. Te vaak komt er vanuit de gemeentelijke burelen een plan/project/aanpak waar vanaf de beginfase geen ervaringsdeskundigen zijn betrokken. PAS beschouwt dat als een gemiste kans. Het betrekken van ervaringsdeskundigen lijkt een logische stap, maar is bij de gemeente Leeuwarden nog niet ingebed in de gemeentelijke procedures en -protocollen.

12. Veel kritiek is er vanuit de groep ervaringsdeskundigen op de brieven, geschriften, flyers enz. van de gemeente Leeuwarden richting mensen met een uitkering. Vaak zijn deze brieven slecht leesbaar en niet te begrijpen, vooral voor mensen die laaggeletterd zijn en/of mensen met een andere culturele achtergrond dan de Nederlandse. Een klein groepje van ervaringsdeskundigen heeft zich bereid verklaard om concept teksten van gemeentelijke brieven, documentatiemateriaal, flyers enz. te gaan lezen en te beoordelen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het wel/niet gebruik van 'gewone-mensen-taal', maar ook naar de toon- en de bejegening van de geschriften. Het eerste overleg heeft in 2019 plaatsgevonden en werd door beide partijen als voor herhaling vatbaar genoemd.

13. Om meer aandacht te besteden aan de positie van senioren in armoede en met schulden, heeft het PAS besloten om het project 'Wijs met Grijs' op te gaan zetten. Door middel van interactief theater worden senioren in drie gemeenten, t.w. Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden, geconfronteerd met de thema's armoede, schulden, laaggeletterdheid en eenzaamheid. Veel senioren die te maken hebben met armoede en schulden schamen zich veelal voor de situatie waardoor de situatie rond armoede en schulden vaak verborgen blijft. Zelfs voor de eigen kinderen, vrienden, bekenden en burens. Stagiaires en vrijwilligers worden ingezet voor die senioren die aangeven in de armoede te zitten en daar graag hulp bij willen. Senioren worden opgeleid om andere senioren vrijwillig te gaan helpen bij het inzicht krijgen in de eigen financiële situatie, het aanvragen van toeslagen en kwijtscheldingen, het leren beheren van de eigen inkomsten en het leren omgaan met laaggeletterdheid en eenzaamheid. De theatervoorstellingen vinden plaats op locaties waar veel senioren wonen en/of komen in de periode 2020/2021. Dit project is o.a. mogelijk door een fikse subsidie van de Provinsje Fryslân (Kansenfonds); vanuit dit fonds lag er de eis om samen te werken met meerdere gemeenten. Vandaar dat de naam van de stichting is aangepast en de naam Leeuwarden is veranderd in Fryslân. Ook heeft het project financiële steun gekregen van de stichting Roelof Steinvooite.

14. PAS heeft geconstateerd dat er vele groepen, stichtingen, initiatieven zijn die zich bewegen op het terrein van armoede en schulden. Vaak lijkt het of meerdere partijen hetzelfde werk doen voor dezelfde doelgroepen, vinden er ogenschijnlijke dubbelingen plaats, wordt er bij elkaar langs gewerkt en/of is er in ieder geval nauwelijks afstemming tussen de verschillende partijen. Waarom dan toch nog de oprichting van een nieuwe stichting? Waar andere partijen vooral bezig zijn met een inzet gericht op individuele gevallen, richt PAS zich met name op collectieve belangenbehartiging. PAS houdt zich tevens bezig met initiatieven die gericht zijn op een structurele zaken die leiden tot een positieverbetering van mensen in armoede en met schulden. Het platform zet zich ook in om de verschillende partijen beter kennis met elkaar te laten maken, beter te laten samenwerken (bijv. op de werving van vrijwilligers en/of het verzorgen van cursussen, documentatiemateriaal) en daar waar mogelijk gezamenlijk op te trekken richting mensen in armoede en met schulden. Er zijn inmiddels gesprekken gevoerd met Stichting Leergeld/Kindpakket, het Buurt Service Punt, SUN Friesland en het St. Jobsleen.

15. Sinds juni 2019 is er een samenwerking tussen stichting PAS en Adecco uitzendbureau. Het bleek dat veel nieuwe uitzendkrachten na een korte tijd gewerkt te hebben al weer afhaakten. Veelal was de reden dat men geen geld had om de reiskosten naar de werkgever te betalen maar ook andere belemmeringen kwamen aan het licht. Gezamenlijk is het plan 'Samen Werken Aan Perspectief' opgesteld. In dit plan is verwoord welke belemmeringen op een baan er door de opstellers worden ervaren en hoe die belemmeringen (deels) kunnen worden weggenomen.

Vanuit PAS is een begeleider budgetcoach als proef ingezet om belemmeringen bij de Adecco klant in kaart te brengen en te werken aan het wegnemen van die belemmeringen. Intensieve huisbezoeken bij de Adecco uitzendkracht gaven veel informatie over de privésituatie, de financiële situatie, de schulden enzovoorts. Het plan is vervolgens bij de gemeente Leeuwarden ingediend voor de samenwerking bij dit project én voor financiële steun. Alle partijen hebben er immers belang bij dat de Adecco-klant 'vast' aan het werk komt en –blijft. Het afleggen van huisbezoeken is een effectief middel waardoor o.a. de vertrouwensband met de 'klant' wordt versterkt. Medewerkers van Adecco mogen geen huisbezoeken afleggen en medewerkers van de gemeente Leeuwarden mogen alleen met zijn tweeën huisbezoeken afleggen; door de tijdsinvestering die dat vraagt gebeurt dat niet of nauwelijks. Vanuit PAS kunnen begeleiders/(budget)coaches in die leemte voorzien. Nadat de aanvraag een half jaar bij de gemeente Leeuwarden lag en er nog steeds geen antwoord was, is deze kwestie bij een wethouder neergelegd.

16. Werkgevers komen weinig in beeld als het gaat om de armoede- en schuldenproblematiek, terwijl er bij werknemers met een laag inkomen ook vaak financiële problemen voorkomen. Met een aantal bedrijven is overleg geweest naar aanleiding van een in het Cambuurstadion georganiseerde bijeenkomst over armoede en bedrijven. Het is de bedoeling dat er in 2020 verder met deze bedrijven wordt gesproken over een verdiepingsslag. In 2019 heeft PAS voor de medewerkers van Adecco een presentatie gehouden over het h(er)kennen van armoede- en schuldenproblematiek en hoe daar mee om te gaan. In 2020 zal PAS zich ook gaan richten op de voorlichting richting bedrijven en als eerste op het herkennen van signalen. Met enkele bedrijven is in 2019 al vooroverleg geweest en is o.a. besproken dat het regelmatig vragen van voorschotten door dezelfde werknemer een signaal is dat er iets mis is.
17. Een aantal vrijwilligers van PAS nemen deel aan het enkele trajecten die gericht zijn op deskundigheidsbevordering. Deze cursussen worden gevolgd in samenwerking met Nibud.
18. In november 2019 is er aan de gemeente Leeuwarden schriftelijke verantwoording afgelegd over de besteding van de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde € 10.000,- aanloopkosten. De wethouder armoedebestrijding heeft deze verantwoording genoemd in een raadsdebat over de begroting 2021.

Het eerste jaar 2019 is een verkennend en ook druk jaar geweest voor onze jonge stichting. Met bovenstaand verslag/overzicht hebben we geprobeerd inzichtelijk te maken waarmee het bestuur en medewerkers van stichting Armoede en Schulden Fryslân zich in 2019 mee bezig hebben gehouden. Het bestuur en medewerkers hopen in 2020 op de ingeslagen weg verder te gaan.

Het bestuur van Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân; vastgesteld op 27 januari 2020.